

คลินิกแก้หนี้: แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน

พิมพ์ธัญญา ช้องเสนาะ

วิทยาการปฏิบัติการ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ

บทนำ

ท่ามกลางการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับวัตถุนิยมเป็นหลัก นอกจากนี้การมีมาตรการจากผู้ผลิตและผู้ขายที่ออกมากระตุ้นให้เกิดการซื้อขายสินค้าและบริการต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้คนในสังคมจับจ่ายซื้อของเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับปัญหาค่าครองชีพที่สูงขึ้นซึ่งไม่สอดคล้องกับรายได้ที่ได้รับทำให้คนไทยเป็นหนี้เพิ่มขึ้น จากการก่อหนี้สินโดยไม่จำเป็น แต่ขณะเดียวกันความสามารถในการชำระหนี้ลดลง ซึ่ง “ปัญหาหนี้สิน” ถือเป็นปัญหาที่สำคัญของคนไทย จากข้อมูลพบว่าหนี้ครัวเรือนของไทย ณ สิ้นปี 2558 อยู่ที่ระดับ ร้อยละ 81.2 และปรับลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 79.9 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ณ สิ้นปี 2559 (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ธนาคารกสิกรไทย, 2560) ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่สูง นอกจากนี้ในการศึกษาวิเคราะห์มาตรการภาครัฐและหนี้ครัวเรือนโดยผ่านการใช้ข้อมูลเชิงสถิติของสินเชื่อบุคคลรายสัญญาจากเครดิตบูโรของสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ร่วมกับบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด ซึ่งเป็นการนำข้อมูลสินเชื่อรายบุคคลมาวิเคราะห์สถานการณ์หนี้ครัวเรือนของประเทศไทย สะท้อนว่า “คนไทยเป็นหนี้เร็ว เป็นหนี้นาน และมีหนี้มูลค่ามาก” (วิโรจน์ สันติประภพ, 2560) กล่าวคือ

1. คนไทยเป็นหนี้เร็วขึ้น และเป็นหนี้ตั้งแต่อายุน้อย โดยพบว่าร้อยละ 50 ของคนไทยอายุ 30 ปี มีหนี้ โดยส่วนใหญ่เป็นหนี้สินเชื่ออุปโภคบริโภคหรือสินเชื่อส่วนบุคคล และ/หรือหนี้บัตรเครดิต โดยลูกหนี้ที่อยู่ในช่วงอายุ 29 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มคนวัยทำงานเป็นหนี้เสียหรือมีหนี้ที่มีการค้างชำระเกิน 90 วัน (Non-Performing Loans: NPL) มีจำนวนมากกว่าหนึ่งในห้า โดยในส่วนนี้ยังไม่รวมหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ หนี้นอกระบบ และหนี้กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ซึ่งมีอัตราการผิดนัดการชำระหนี้มากเช่นกัน

2. คนไทยเป็นหนี้ยาวนาน พบว่าช่วงอายุ 35-60 ปี จะเป็นช่วงอายุที่คนไทยมีหนี้มากที่สุด โดยปริมาณหนี้ต่อหัวประชากรมีอัตราเร่งขึ้นเร็วสำหรับคนในช่วงประมาณอายุปลาย 20 ปี เข้าสู่อายุ 30 ปี และอยู่ในระดับใกล้เคียงระดับสูงสุดตลอดอายุการทำงาน และระดับปริมาณหนี้ไม่ได้ลดลงแม้จะเข้าสู่วัยใกล้เกษียณ กล่าวคือคนที่อายุใกล้วัยเกษียณยังคงมีภาระหนี้ ผู้สูงอายุยังต้องทำงาน ต้องพึ่งพิงคนอื่นเพราะไม่มีความพร้อมที่จะดูแลตนเองในวัยเกษียณอายุได้ เป็นการสะท้อนถึงปัญหาความมั่นคงชีวิต

3. คนไทยมีหนี้มูลค่ามากขึ้น โดยสัดส่วนประชากรที่มีหนี้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 20 ในปี 2552 เป็นร้อยละ 30 ในปี 2559 และพบว่าค่ากลาง (median) ปริมาณหนี้ต่อหัวประชากรซึ่งอยู่ที่ 70,000 บาทในปี 2552 ได้เพิ่มขึ้นเป็น 150,000 บาท ในปี 2559 นอกจากนี้คนไทยจำนวน 21 ล้านคนที่เป็นหนี้ พบว่า 3 ล้านคนหรือร้อยละ 16 ของคนที่เป็นหนี้ มีหนี้ที่มีสถานะค้างชำระเกินกว่า 90 วัน หรือมีหนี้เสียที่ต้องถูกเจ้าหนี้ติดตามทวงถามหรืออยู่ระหว่างการดำเนินกระบวนการทางกฎหมาย (ดูภาพที่ 1 ประกอบ)

ภาพที่ 1 สถานการณ์หนี้ครัวเรือนไทย “เยอะขึ้น...มากขึ้น”

ที่มา: “คนไทยเป็นหนี้เร็ว หนี้หนัก และหนี้มาก” สถานการณ์หนี้ครัวเรือนของไทย, โดย ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2560, <https://www.facebook.com/bankofthailandofficial/photos/คนไทยเป็นหนี้เร็วหนี้หนักและหนี้มาก>
สถานการณ์หนี้ครัวเรือนของไทย

คลินิกแก้หนี้ : โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน

จากสถานการณ์หนี้ภาคครัวเรือนของประเทศไทยที่สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยเป็นหนี้เร็ว มีระยะเวลาเป็นหนี้ยาวนาน และมีหนี้มูลค่ามากขึ้น ประกอบกับภาวะแนวโน้มหนี้ภาคครัวเรือนของประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีประมาณหนี้ด้วยคุณภาพเพิ่มมากขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการขาดวินัย ขาดการวางแผน และทักษะในการบริหารจัดการเงิน กลุ่มคนจำนวนไม่น้อยติดอยู่ในวงจรหนี้ โดยส่วนใหญ่มีปัญหาในการชำระหนี้สินค้างชำระกับเจ้าหนี้หลายราย ทำให้เกิดภาระในการจ่ายดอกเบี้ยและค่าปรับและถูกติดตามทวงถามหนี้อย่างต่อเนื่อง ลูกหนี้ที่สุจริตและมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะแก้ไขปัญหาปลดภาระหนี้สินทั้งหมดเพื่อเริ่มต้นชีวิตใหม่ก็ประสบความสำเร็จได้ยาก เพราะลูกหนี้ต้องเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้แต่ละแห่งเป็นรายไป โดยแต่ละแห่งก็มีหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่แตกต่างกัน หากเจ้าหนี้รายใดสามารถเจรจากับลูกหนี้ได้ก่อน ก็จะได้รับชำระหนี้ ส่วนหนี้สินที่เหลือของลูกหนี้ก็ยังคงถูกติดตามทวงถามและอาจถูกฟ้องร้องดำเนินการ

ทางกฎหมาย การมีหน่วยงานกลางในการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้แทนเจ้าหน้าที่เป็นสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการธุรกิจทางการเงินอื่นที่เป็นเจ้าหน้าที่ของลูกค้าแต่ละรายอย่างครบวงจร ภายใต้หลักเกณฑ์และมาตรฐานเดียวกันจะเป็นช่องทางที่ช่วยให้ลูกหนี้ปลดภาระหนี้สินที่ค้างค้างทั้งหมดได้ โดยให้เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ นอกจากนี้หน่วยงานดังกล่าวยังมีการส่งเสริมให้ความรู้ทางการบริหารจัดการเงินแก่ลูกหนี้ เพื่อปรับพฤติกรรมลูกหนี้ให้มีการวางแผนและบริหารการเงินที่ดีป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหนี้สินอีกในอนาคต ตัวอย่างของต่างประเทศที่นำรูปแบบคลินิกแก้หนี้มาแก้ไขปัญหานี้ส่วนบุคคลของประชาชน โดยการจัดตั้งหน่วยงานกลางมาเป็นผู้ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างระหว่างลูกหนี้และสถาบันการเงิน คือ ประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีการจัดตั้งองค์กรกลางที่ชื่อว่า Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit (AKPK) ทำหน้าที่ดำเนินการรวมหนี้สินทุกประเภทของลูกค้าจากสถาบันการเงินทุกแห่งและดำเนินการจัดทำแผนการชำระหนี้สิน โดยพิจารณาจากรายได้ที่ลูกหนี้สามารถนำมาชำระหนี้ได้เป็นหลัก โดยจะรับเงินจากลูกหนี้ทุกสิ้นเดือนและนำไปจัดสรรชำระหนี้ให้เจ้าหน้าที่เป็นสถาบันการเงินอย่างเท่าเทียม โดยลูกหนี้ที่เข้าร่วมโครงการจะไม่ได้รับการอนุมัติสินเชื่อใหม่จนกว่าจะสามารถชำระหนี้ที่มีได้ทั้งหมด ทั้งนี้ ลูกหนี้จะต้องให้ความร่วมมือในการปรับพฤติกรรม การบริหารจัดการทางการเงินโดยการขายสินทรัพย์ที่ไม่จำเป็น เช่น บ้านหรือรถยนต์ที่มีราคาแพง นอกจากนี้ AKPK ยังส่งเสริมให้ความรู้ในการบริหารจัดการทางการเงินเพื่อสร้างวินัยทางการเงินที่ดีเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดหนี้ตกอยู่ในวงวนของหนี้สินอีกในอนาคต โดยที่ผ่านมา AKPK ได้ให้คำปรึกษาแก่ลูกหนี้มากกว่า 471,456 ราย โดยมีลูกหนี้เข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหานี้สิน 149,429 ราย และมีผู้ที่ได้รับความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการทางการเงินมากกว่า 1,700,000 ราย (ชวนนท์ ชื่นสุข, 2560) ดังนั้นหน่วยงาน AKPK จึงเป็นหน่วยงานในการแก้ไขปัญหานี้สินของประชาชนอย่างครบวงจร (One Stop Service)

ธนาคารแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลสถาบันการเงินของประเทศจึงสนับสนุนให้มีการจัดการแก้ไขปัญหานี้สินของประชาชนอย่างครบวงจร โดยส่งเสริมให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องของการบริหารจัดการทางการเงินเพื่อช่วยป้องกันไม่ให้เกิดหนี้สินที่เกินกว่าความสามารถในการชำระหนี้ และให้ความสำคัญในการวางโครงสร้างพื้นฐานเพื่อช่วยแก้ไขปัญหานี้สินภาคครัวเรือนอย่างเบ็ดเสร็จและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหานี้สินของลูกค้าที่มีเจ้าหนี้หลายราย ด้วยการจัดตั้งหน่วยงานกลางในการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้สินอย่างครบวงจรธนาคารแห่งประเทศไทย จึงได้ออกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 10/2560 ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2560 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลโครงการแก้ไขปัญหานี้สินของประชาชนที่มีเจ้าหนี้รายหลาย เพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ระหว่างลูกหนี้และสถาบัน การเงิน และกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการแก้ไขหนี้สินของประชาชนที่มีเจ้าหนี้หลายรายโดยหน่วยงานกลาง เพื่อให้สถาบันการเงินและบริษัทลูกในกลุ่มธุรกิจทางการเงินซึ่งเข้าร่วมโครงการปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการจัดตั้ง “โครงการแก้ไขปัญหานี้สินส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน” หรือ “คลินิกแก้หนี้” ขึ้น เพื่อให้ประชาชนรายย่อยที่มีเจ้าหนี้หลายรายมีโอกาสปลดภาระหนี้ สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหานี้สินกับธนาคารพาณิชย์ทั้งหลายให้ได้ข้อยุติในคราวเดียว และบริหารจัดการชำระหนี้ของตนเองได้อย่างเหมาะสมตามความสามารถที่แท้จริงควบคู่กับการเสริมสร้างวินัยทางการเงินที่ดี

คลินิกแก้หนี้หรือโครงการแก้ไขปัญหานี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย สมาคมธนาคารนานาชาติ บริษัทบริหารสินทรัพย์ สุขุมวิท (บสส.) และธนาคารพาณิชย์โดยมีบริษัทบริหารสินทรัพย์สุขุมวิท (บสส.) หรือ SAM เป็นหน่วยงานกลาง หรือ One Stop Service ในการดำเนินการแทนเจ้าหนี้ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้รับชำระหนี้ รวมทั้งให้คำปรึกษาและให้ความรู้ ส่งเสริมให้ลูกหนี้ปรับพฤติกรรมและสร้างทักษะ ในการบริหารจัดการเงินที่ดี เพื่อจะได้ไม่ก่อภาระหนี้สินเกินตัวในอนาคต โครงการนี้จะเริ่มต้นในวันที่ 1 มิถุนายน 2560 ครอบคลุมเฉพาะสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกันที่ลูกหนี้มีอยู่กับเจ้าหนี้ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์ไทย และสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่มีเจ้าหนี้หลายราย ซึ่งมีสถานะเป็นหนี้เสีย (ค้างชำระมากกว่า 90 วัน) ก่อนวันที่ 1 พฤษภาคม 2560 โดยรายละเอียดของโครงการดังกล่าวมีดังนี้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อช่วยเหลือประชาชนสามารถแก้ไขปัญหานี้สินของตนเองตามความสามารถที่แท้จริง โดยลูกหนี้สามารถได้ข้อยุติกับธนาคารเจ้าหนี้ในคราวเดียวผ่านหน่วยงานกลางที่ดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ทุกรายอย่างครบวงจรภายใต้หลักเกณฑ์และกรอบกฎหมายที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ควบคู่กับการเสริมสร้างวินัยทางการเงินที่ดีให้แก่ลูกหนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการ

ลูกหนี้ที่มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการคลินิกแก้หนี้ จะต้องมียอดหนี้ดังต่อไปนี้

1. เป็นบุคคลธรรมดา และมีเงินเดือนประจำ
2. มีอายุไม่เกิน 65 ปี
3. มีหนี้บัตรเครดิต บัตรกดเงินสด หรือสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกันค้างเกินกว่า 3 เดือน กับธนาคารที่เข้าร่วมโครงการ ตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป ก่อนวันที่ 1 พฤษภาคม 2560 โดยมียอดหนี้เงินต้นค้างชำระรวมไม่เกิน 2 ล้านบาท และเป็นหนี้ที่ยังไม่ถูกฟ้องดำเนินคดี

เงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการ

ลูกหนี้จะต้องไม่ก่อหนี้เพิ่มในระยะเวลา 5 ปีและชำระค่างวดตรงตามสัญญาการปรับโครงสร้างหนี้ และพร้อมเรียนรู้การสร้างวินัยทางการเงินที่ดี

ประเภทของสินเชื่อที่สามารถเข้าร่วมโครงการ

ต้องเป็นประเภทของสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน และไม่มีผู้ค้ำประกัน ซึ่งเป็นหนี้สินเชื่อส่วนบุคคลที่ลูกหนี้มีอยู่กับสถาบันการเงินหรือธนาคารพาณิชย์ที่เข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้ สามารถนำยอดหนี้บัตรเครดิตเฉพาะบัตรที่เป็นหนี้เสียทุกใบมาเข้าร่วมโครงการได้ แต่ต้องมียอดหนี้เงินต้นคงค้างไม่เกิน 2 ล้านบาท ซึ่งกรณีเป็นหนี้นอกระบบลูกหนี้จะไม่สามารถเข้าร่วมโครงการนี้ได้

สถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 16 แห่ง ได้แก่

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไอซีบีซี (ไทย) จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารแลนด์แอนด์เฮาส์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารธนชาต จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยเครดิต เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน) ธนาคารทีสโก้ จำกัด (มหาชน) ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน) ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารซีทีแบงก์ เอ็น.เอ. และธนาคารแห่งประเทศไทย (ไทย) จำกัด (มหาชน)

อัตราดอกเบี้ยการผ่อนชำระแบ่งตามช่วงของรายได้

1. ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน ไม่เกิน 30,000 บาทขึ้นไป เสียดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี
2. ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 30,000–50,000 บาทขึ้นไป เสียดอกเบี้ยร้อยละ 5 ต่อปี
3. ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 50,000–100,000 บาทขึ้นไป เสียดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี
4. ผู้ที่มีรายได้ต่อเดือน 100,000 บาทขึ้นไป เสียดอกเบี้ยร้อยละ 7 ต่อปี

ผู้ดำเนินโครงการ

บริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด (บสส.) หรือ SAM ซึ่งเป็นบริษัทบริหารสินทรัพย์ ภายใต้การกำกับของกองทุนภายใต้การกำกับของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ดำเนินงานบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพและทรัพย์สินรอการขาย โดยทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการแก้ไขปัญหาหนี้แทนเจ้าหนี้ที่เป็นสถาบันการเงินและผู้ประกอบการทางการเงินทุกรายของลูกค้าได้อย่างครบวงจรภายใต้เกณฑ์และกรอบกฎหมายที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้ยังให้ความรู้แก่ประชาชนในการวางแผนและบริหารจัดการทางการเงินที่ดี

การสมัครเข้าร่วมโครงการ

ผู้สนใจหรือลูกหนี้สามารถสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ได้ใน 4 ช่องทาง ได้แก่

1. ผ่านทางเว็บไซต์ www.debtclinicbysam.com หรือ www.คลินิกแก้หนี้.com
2. ติดต่อผ่านสำนักงานโครงการเลขที่ 333 อาคารเล่าเป้งจวน 1 ชั้น 12 ซอยเฉยพวง ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

3. ติดต่อผ่านสาขาของบริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด (บสส.) จำนวนทั้ง 4 สาขา ดังนี้

สาขาสุราษฎร์ธานี 213/17 หมู่ 1 ถนนเพชรเกษม ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง
จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84000

สาขาขอนแก่น 381/46-47 หมู่ 17 ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น 40000

สาขาพิษณุโลก 5/16-17 หมู่ 5 ถนนสิงหวัฒน์ ตำบลบ้านคลอง อำเภอเมือง
จังหวัดพิษณุโลก 65000

สาขาเชียงใหม่ 109/4 ถนนเชียงใหม่-ลำปาง (ท.ล.11) กม.98.7 เทศบาลตำบลช้างเผือก
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300

4. ผ่านทาง Call Center โครงการคลินิกแก้หนี้ ที่หมายเลขโทรศัพท์ 0 2610 2266 วันจันทร์-ศุกร์ เวลาทำการ 08.30 - 17.00 น.

ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการ

1. ขั้นตอนที่ 1 ผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องตรวจสอบคุณสมบัติผ่านทางเว็บไซต์ www.debtclinicbysam.com หรือ www.คลินิกแก้หนี้.com หรือติดต่อ Call Center โครงการคลินิกแก้หนี้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 0 2610 2266
2. ขั้นตอนที่ 2 กรอกข้อมูลในแบบฟอร์มใบสมัคร และยืนยันข้อมูลผ่านเว็บไซต์ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2560 เป็นต้นไป
3. ขั้นตอนที่ 3 รอเจ้าหน้าที่โครงการติดต่อกลับ เพื่อบอกหมาย วัน เวลา เข้าพบที่สำนักงาน
4. ขั้นตอนที่ 4 จัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องสำหรับประกอบการพิจารณาเข้าร่วมโครงการ จำนวน 10 รายการ

โดยเอกสารประกอบการพิจารณาการเข้าร่วมโครงการและพิจารณารายได้ ประกอบด้วย

- 1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาบัตรข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ
 - 2) สำเนาทะเบียนบ้าน
 - 3) ใบเปลี่ยนชื่อ-ชื่อสกุล (ถ้ามี)
 - 4) เอกสารการตรวจสอบข้อมูลภาระหนี้จากเครดิตบูโร
 - 5) สลิปเงินเดือน ย้อนหลัง 3-6 เดือน
 - 6) เอกสารแสดงการเดินบัญชี (Statement) อย่างน้อย 6 เดือนย้อนหลัง
 - 7) บัตรเงินบำนาญ (กรณีเป็นข้าราชการ)
 - 8) ใบแนบหนังสือส่งจ่าย (กรณีเป็นข้าราชการ)
 - 9) หลักฐานการแสดงรายได้อื่น เช่น สัญญาให้เช่า สัญญาว่าจ้าง ฯลฯ
 - 10) ใบแจ้งหนี้ / เอกสารแสดงความเป็นหนี้
5. ขั้นตอนที่ 5 เข้าพบเจ้าหน้าที่โครงการที่สำนักงานโครงการ เพื่อพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้
 6. ขั้นตอนที่ 6 เจ้าหน้าที่โครงการจะดำเนินการนัดหมาย เพื่อลงนามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ เมื่อได้รับการยืนยันจากธนาคารเจ้าหนี้ให้เข้าร่วมโครงการ

เงื่อนไขการขอผ่อนผันการชำระหนี้เมื่อมีเหตุจำเป็น

ลูกหนี้ที่เข้าร่วมโครงการแล้วสามารถขอผ่อนผันการชำระหนี้ได้ เมื่อเกิดเหตุจำเป็นซึ่งไม่ได้เกิดจากการไปก่อหนี้อื่นเพิ่มเติมจนทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ตามเงื่อนไขของโครงการได้ โดยกรณีเหตุจำเป็นที่สามารถนำมาขอผ่อนผันการชำระหนี้ได้ เช่น บิดา มารดา คู่สมรสของลูกหนี้เสียชีวิต ลูกหนี้มีภาระค่าใช้จ่ายฉุกเฉินเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลของตนเองและครอบครัว มีบุตรคนใหม่ ถูกให้ออกจากงาน มีค่าใช้จ่ายที่จำเป็นอันเนื่องมาจากการได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติแห่งชาติ เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

ประโยชน์ที่ลูกหนี้จะได้รับจากการเข้าร่วมโครงการคลินิกแก้หนี้ คือ ลูกหนี้จะไม่ถูกทวงถามหนี้จากเจ้าหนี้หลายรายเพราะการรวมหนี้ และผ่อนชำระหนี้ในทีเดียว เป็นการลดภาระการผ่อนชำระหนี้ต่อเดือน เพราะชำระเฉพาะเงินต้นค้างชำระ พร้อมดอกเบี้ยในอัตรผ่อนปรนไม่เกินร้อยละ 7 ตามช่วงของรายได้และมีระยะเวลาผ่อนชำระหนี้ได้ไม่เกิน 10 ปี ลูกหนี้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมรู้จักวางแผนทางการเงินที่ดีและไม่ตกอยู่ในวังวนหนี้สินอีกในอนาคต

ทั้งนี้ ลูกหนี้หรือผู้เข้าร่วมโครงการหรือลูกหนี้จะต้องชำระค้างงวดให้ตรงตามสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ และไม่สามารถก่อหนี้ใหม่ได้ภายใน 5 ปี ซึ่งหากผิดสัญญาจะมีผลให้สัญญาปรับโครงสร้างหนี้สิ้นสุดลงและต้องออกจากโครงการ (ดูภาพที่ 2 ประกอบ)

คลินิกแก้หนี้
โครงการแก้ไขปัญหาลูกหนี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน (โครงการนำร่อง)

คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการ*

- บุคคลธรรมดา มีเงินเดือนประจำ
- อายุไม่เกิน 65 ปี
- มีหนี้บัตรเครดิต บัตรกดเงินสด หรือ สมชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน ค้างเกินกว่า 3 เดือน กับธนาคารตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไป ก่อนวันที่ 1 พ.ค. 60
- ไม่ถูกฟ้องดำเนินคดี
- ยอดหนี้เงินต้นค้างชำระรวมไม่เกิน 2 ล้านบาท

เงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการ*

- เติบโตไปก่อนหนี้เพิ่มในระยะเวลา 5 ปี
- พร้อมเรียนรู้การสร้างวินัยทางการเงินที่ดี

* ทั้งนี้ ขึ้นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่โครงการกำหนด

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการแก้หนี้

- ไม่ถูกทวงถามหนี้จากเจ้าหนี้หลายราย
- ลดภาระการผ่อนชำระต่อเดือน
- รวมหนี้ และผ่อนชำระในทีเดียว
- รู้จักวางแผนทางการเงินที่ดี

สถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการ

ผู้ดำเนินโครงการ
บริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด (SAM)
เป็นหน่วยงานกลางระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้

คลินิกแก้หนี้ DEBT CLINIC SAM

สนใจเข้าร่วมโครงการ ติดต่อได้ที่

www.debtclinicbysam.com | www.คลินิกแก้หนี้.com | 02-610-2266 (จ.ศ 8.30-17.00 น.)

ลดภาระ สร้างวินัย ไม่ก่อหนี้เพิ่ม เริ่มชีวิตที่พอเพียง

ภาพที่ 2 คลินิกแก้หนี้ โครงการแก้ไขปัญหาลูกหนี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน (โครงการนำร่อง)

ที่มา: เปิดตัวโครงการ “คลินิกแก้หนี้”, โดย ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2560, <https://www.facebook.com/bankofthailandofficial/photos/เปิดตัวโครงการคลินิกแก้หนี้>

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

จากภาวะปัญหาหนี้ภาคครัวเรือนของประเทศไทยที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น และการมีปริมาณหนี้ต่อรายคนเพิ่มมากขึ้น นับเป็นปัญหาที่สำคัญซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว และจากการศึกษาซึ่งพบว่าคนไทยเป็นหนี้เร็วขึ้น มีระยะเวลาในการเป็นหนี้ยาวนาน และมีมูลค่าหนี้ต่อหัวประชากรเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ประชาชนบางกลุ่มส่วนใหญ่ มีปัญหาภาวะหนี้สินเกินกว่าความสามารถในการชำระหนี้ได้ และมีหนี้สินค้างชำระกับเจ้าหนี้หลายราย ทำให้มีภาระในการจ่ายดอกเบี้ยและค่าปรับเป็นจำนวนมาก ซึ่งลูกหนี้ที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจปลดภาระหนี้สินและเริ่มต้นชีวิตใหม่ยากที่จะประสบความสำเร็จ เพราะลูกหนี้ต้องเจรจาปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้ในแต่ละรายที่มีหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่แตกต่างกัน ในขณะที่ความสามารถในการชำระหนี้มีอยู่อย่างจำกัด “คลินิกแก้หนี้” หรือ “โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน” จึงเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ของประชาชนแบบครบวงจร โดยการมอบหมายให้บริษัทบริหารสินทรัพย์สุขุมวิท (บสส.) เป็นหน่วยงานกลางในการช่วยเหลือการแก้ไขปัญหาหนี้สินแทนเจ้าหนี้ที่เป็นสถาบันการเงิน และผู้ประกอบการธุรกิจทางการเงินอื่นที่เป็นเจ้าหนี้ของลูกหนี้แต่ละรายอย่างครบวงจร ภายใต้กรอบกฎหมายและมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้ลูกหนี้สามารถปลดปล่อยหนี้สินที่มีได้ โดยการบริหารจัดการภาระหนี้ได้อย่างเหมาะสมตามความสามารถที่แท้จริง และส่งเสริมให้ความรู้ทักษะในการบริหารจัดการทางการเงิน ควบคู่กับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของลูกหนี้ให้มีการวางแผนและมีวินัยทางการเงินที่ดี อย่างไรก็ตาม “คลินิกแก้หนี้” หรือ “โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน” จะประสบผลสำเร็จในทางปฏิบัติได้ก็ต่อเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งเจ้าหนี้ที่เป็นสถาบันการเงินลูกหนี้ที่เข้าร่วมโครงการให้ร่วมมือและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แต่หากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามกรอบหลักเกณฑ์ที่กำหนดโอกาสที่จะแก้ไขปัญหานี้ภาคครัวเรือนให้สำเร็จย่อมเป็นไปได้ยาก โดยในส่วนของลูกหนี้จะต้องพยายามสร้างวินัยทางการเงินให้กับตนเอง ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายด้วยการประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ก่อภาระหนี้สินเพิ่มเติมโดยน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ในขณะที่สถาบันการเงินที่เป็นเจ้าหนี้ต้องมีความรับผิดชอบในการดำเนินการทางธุรกิจ การให้บริการผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ตรงกับความต้องการของลูกค้า มีการพิจารณาอนุมัติสินเชื่ออย่างรอบคอบโดยการไม่อนุมัติสินเชื่อมากเกินไปและเกินความจำเป็น มีการควบคุมความเสี่ยงที่ดี ทั้งนี้โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของประเทศ และสุดท้ายหน่วยงานกลางจะต้องปฏิบัติงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหานี้มีความรวดเร็วและประสบผลสำเร็จ ซึ่งถ้าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมมือร่วมใจกันผลักดันโครงการดังกล่าวอย่างต่อเนื่องก็จะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหนี้ครัวเรือนลุกลามเข้าสู่ภาวะวิกฤตอันจะส่งผลกระทบต่อสังคมและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะยาว

คลินิกแก้หนี้หรือโครงการแก้ไขปัญหานี้สินส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน นับเป็นโครงการที่ช่วยแก้ไขปัญหานี้ภาคครัวเรือนของประเทศไทย ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยการแก้ไขปัญหานี้สินของประชาชนด้วยการจัดตั้งหน่วยงานกลางในการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้สินแทนเจ้าหนี้ที่เป็นสถาบันการเงิน ภายใต้หลักเกณฑ์และมาตรฐานเดียวกันอย่างครบวงจร ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนที่เป็นหนี้ให้สามารถปลดปล่อยภาระหนี้สินและสามารถเริ่มต้นชีวิตใหม่ได้ นอกจากนี้

ยังสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีวินัยและทักษะการบริหารจัดการทางการเงินที่ดี ไม่ใช่จ่ายเกินตัว สามารถพึ่งพาตนเองได้ และไม่ตกอยู่ในวังวนของหนี้สินอีกในอนาคต ซึ่งจะส่งผลเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยให้มีการเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและมีความยั่งยืน สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 75 วรรคหนึ่ง กำหนดว่า รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ขจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ

บรรณานุกรม

- เจาะลึกภาระหนี้ครัวเรือนคนไทยผ่าน Big Data-“PIER” เผยคนเพียง 10% เป็นหนี้กว่า 60% ของทั้งระบบ. (16 กันยายน 2559). **ไทยพับลิก้าออนไลน์**. สืบค้น 9 พฤษภาคม 2560 จาก <http://thaipublica.org/2016/09/bot-symposium-2016-household-debt/>
- ชวนันท์ ชื่นสุข. (12 มกราคม 2560). **คลินิกแก้หนี้: แนวการแก้ไขปัญหานี้ล้นส่วนบุคคลแบบครบวงจร**. สืบค้น 9 พฤษภาคม 2560 จาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Article12_01_60.pdf
- เช็กรายละเอียด "คลินิกแก้หนี้" ใครมีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ**. (2560). สืบค้น 25 พฤษภาคม 2560 จาก <https://money.kapook.com/view171592.html>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (17 พฤษภาคม 2560). **“คนไทยเป็นหนี้เร็ว หนี้นาน และหนี้มาก” สถานการณ์หนี้ครัวเรือนของไทย**. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2560 จาก <https://www.facebook.com/bankofthailandofficial/photos/คนไทยเป็นหนี้เร็ว หนี้นาน และหนี้มากสถานการณ์หนี้ครัวเรือนของไทย>. (17 พฤษภาคม 2560). **เปิดตัวโครงการ “คลินิกแก้หนี้”**. สืบค้น 20 พฤษภาคม 2560 จาก <https://www.facebook.com/bankofthailandofficial/photos/เปิดตัวโครงการ “คลินิกแก้หนี้”>. (17 มิถุนายน 2560). **เรื่อง โครงการแก้ไขปัญหานี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน (คลินิกแก้หนี้)**. **ข่าว รพท**, น. 1.
- บริษัท บริหารสินทรัพย์สุขุมวิท จำกัด. (2560). **รายละเอียดโครงการ**. สืบค้น 25 พฤษภาคม 2560 จาก <http://www.debtclinicbysam.com/รายละเอียดโครงการ>. (2560). **สมัครเข้าร่วมโครงการ**. สืบค้น 25 พฤษภาคม 2560 จาก <http://www.debtclinicbysam.com/สมัครเข้าร่วมโครงการ>
- แบงก์ชาติ กางข้อมูลหนี้คนไทย จับมือแบงก์พาณิชย์ เปิด “คลินิกแก้หนี้” ช่วยลูกหนี้เอ็นพีแอลที่มีเจ้าหนี้**
2 รายขึ้น ระบุมีแสนราย วงเงินแสนล้านบาท. (17 พฤษภาคม 2560). สืบค้น 19 พฤษภาคม 2560 จาก <http://thaipublica.org/2017/05/bot-debt-clinic/>
- “ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 10/2560 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำดูแลโครงการแก้ไขปัญหานี้ของประชาชนที่มีเจ้าหนี้หลายราย” (3 พฤษภาคม 2560). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 134 ตอนพิเศษ 122 ง, น. 19-27.
- มองมาตรการรัฐ-หนี้ครัวเรือนผ่านข้อมูล ‘เครดิตบูโร’. (30 สิงหาคม 2559). **กรุงเทพธุรกิจออนไลน์**. สืบค้น 9 พฤษภาคม 2560 จาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/715079>
- วิโรฒ สันติประภพ. (17 พฤษภาคม 2560). **สุนทรพจน์ ดร.วิโรฒ สันติประภพ งานแถลงข่าวโครงการแก้ไขปัญหานี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน (คลินิกแก้หนี้)**. สืบค้น 19 พฤษภาคม 2560 จาก https://www.bot.or.th/Thai/PressandSpeeches/Speeches/Gov/SpeechGov_17May2017.pdf

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ธนาคารกสิกรไทย. (มีนาคม 2560). หนี้ครัวเรือนปี 2559 ลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 11 ปี มาที่ระดับ 79.9% ต่อจีดีพี..คาดชะลอลงต่อเนื่องในปี 2560. **ECONOMIC BRIEF**, 23(3672), 1. สมาคมธนาคารไทย. (2560). **คำถาม-คำตอบสำหรับตอบข้อซักถามลูกหนี้โครงการแก้ไขปัญหานี้ส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน (คลินิกแก้หนี้)**. สืบค้น 25 พฤษภาคม 2560 จาก <http://www.tba.or.th/wp-content/uploads/2017/05/QAdebtclinicbysam.pdf>

1 มิ.ย. ลูกหนี้มีเฮ! ธปท.จัดให้จับมือ16 แบงก์ตั้ง'คลินิก'ปลดหนี้. (17 พฤษภาคม 2560). **แนวหน้าออนไลน์**. สืบค้น 19 พฤษภาคม 2560 จาก <http://m.naewna.com/view/business/270647>

อชิภัทร มุกิตาเจริญ, โสมรัศมี จันทรัตน์, อัจฉนา ลำชา และ กฤษฏ์เลิศ สัมพันธ์รักษ์. **มองมาตรการภาครัฐและหนี้ครัวเรือนผ่านข้อมูลเครดิตบูโร**. (30 สิงหาคม 2559). สืบค้น 9 พฤษภาคม 2560 จาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Article30_08_59.pdf